

PATRON

Tygodnik Parafii pw. św. Benedykta, Cyryla i Metodego - Kazanów

NUMER 213, 08.10.2023, XXVII Niedziela Zwykła A

LITURGIA: (Iz 5, 1-7); (Ps 80 (79), 9 i 12. 13-14. 15-16. 19-20); (Flp 4, 6-9);

Aklamacja (J 15, 16); (Mt 21, 33-43);

KOMENTARZ

Jezus nas nie oszczędza!

Dzisiejszej Niedzieli Jezus daje nam pod rozwagę kolejną przypowieść. Pewien człowiek miał winnicę, którą sam zasadził i o którą się troszczył. Gdy nadeszła pora zebrania owocu, posłał swoje sługi. Ale rolnicy, którzy tam pracowali część z nich pobili innych zabili. Gdy został Gospodarzowi już tylko Syn, pomyślał że tego uszanują. *Rolnicy zobaczywszy syna mówili: To jest Dziedzic; zabijmy go a posiadziemy jego dziedzictwo. Chwyciwszy wyrzucili go z winnicy i zabili.* Widzimy tu wyraźną aluzję do osoby Jezusa, który niedługo ma być wydany, pojmany i zabity poza miastem. *Co zrobi właściciel winnicy? - zapytał Jezus. Nędzników marnie wytraci a winnicę odda w dzierżawę innym rolnikom, którzy będą oddawali plon we właściwym czasie.* Jezus mówi tu o tak

zwanym odrzuceniu Izraela, Narodu Wybranego, symbolizowanego przez winnicę. Jezus dodał: *Dlatego powiadam Wam: Królestwo Boże będzie wam zabrane, a dane narodowi, który wyda jego owoce.*

Uproszczona interpretacja tego fragmentu Ewangelii, podobnie jak kilku innych,

przyczyniła się do wytworzenia klimatu potępienia Żydów, ze wszystkimi tragicznymi tego konsekwencjami. Musimy zdać sobie sprawę, że niewiele trzeba aby nasza postawa wypaczała pierwotnego ducha Ewangelii. W

słowach Chrystusa widać głęboką miłość Boga do Izraela; w innym miejscu Jezus zapewnia, że Jego misją jest szukanie zbłąkanych owiec spośród Izraela. Jezus, najlepszy Nauczyciel, mówi tu o odrzuceniu pedagogicznym, napominającym, przestrzegającym, nie zaś ostatecznym! W Starym Testamencie Bóg wielokrotnie „odrzucał Izraela”, który szedł w niewolę, ale przy tym nigdy nie przestawał kochać Narodu Wybranego, posyłał Mu proroków, pouczał, okazywał miłosierdzie. Dzięki wierze Abrahama cały naród żydowski jest święty.

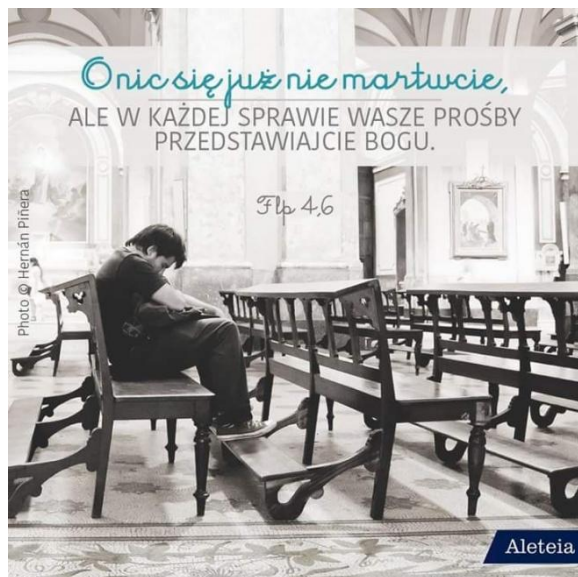
Warto dziś zastanowić się jaki jest mój stosunek do Żydów. Właściwej postawy wobec „ich odrzucenia” uczy nas św. Paweł, Apostoł Narodów: nie pewność siebie, przechwalanie, czucie się lepszymi (*Jesteśmy teraz nowym Izraelem, ludem wybranym*) ale raczej lęk i drżenie przed niezbadaną tajemnicą Bożego postępowania (*Niech przeto ten, komu się zdaje, że stoi, baczy aby nie upadł – 1Kor 10,12*). Wrogość chrześcijan do Żydów rani przede wszystkim Jezusa. Żydzi są przecież rodakami Jezusa według ciała, podobnie jak i Maryi, Apostołów. Wszyscy wreszcie jesteśmy dziećmi Jedyne Boga, braćmi i siostrami, za których umarł Jezus. Miłość, która jest podstawą chrześcijaństwa, dotyczy każdego człowieka, nawet nieprzyjaciela, jak uczył Jezus. To miłość powinna kierować naszymi sercami, myślami i słowami do drugich i o drugich. W pierwszych dniach października, obchodząc rocznicę słynnego spotkania ekumenicznego Jana Pawła II z przedstawicielami innych religii w Asyżu, módlmy się o pojednanie podzielonego Kościoła i o to, aby dzięki świadectwu naszego życia inni ludzie zapragnęli poznać Jezusa.

Ks. Łukasz Sowa

Drodzy czytelnicy!

Dzisiejsze drugie czytanie stanowi nie lada wyzwanie. „O nic się już nie martwcie, ale w każdej sprawie wasze prośby przedstawiajcie Bogu w modlitwie i błaganiu z dziękczynieniem.” Łatwo powiedzieć! Przecież poza narzekaniem, zamartwianie leży niemalże w naszej słowiańskiej naturze. Tymczasem święty Paweł stawia sprawę jasno: o nic się nie

martwicie. *Zaufajcie* zdaje się mówić między wierszami. Tymczasem ile razy prosząc, jak zachęca Apostoł mimo wszystko w moim sercu zjawia się niepokój i szukam wyjścia awaryjnego? Nie czekam cierpliwie i z otwartością tylko obliczam wszystkie możliwe scenariusze wydarzeń. Pozostawiam sobie margines lęku o to czy Pan wysłucha moich prośb, przeliczając skuteczność modlitwy na „wytargowane”, jak mi się wydaje, łaski?

Pewnie niejednokrotnie słuchając tego czytania mogło się zrodzić w Twoim sercu przemyślenie, że łatwo nie martwić się o to, co przyniesie jutro, mając wszystko. Jak bardzo zmienia się optyka, gdy uświadomimy sobie, że św. Paweł pisał list do Filipian w sytuacji uwięzienia. To właśnie w takich warunkach zachęcał swoje duchowe dzieci do pełnego zaufania Bogu i prawości życia.

Słowa „o nic się zbytnio nie troszczcie, ale wszystko przedstawiajcie Bogu” brzmią inaczej w ustach człowieka, który naprawdę o nic się nie musi martwić i żyje życiem dostatnim, a inaczej smakują powiedziane przez kogoś, kto po ludzku naprawdę utracił wszystko, z osobistą wolnością włącznie!

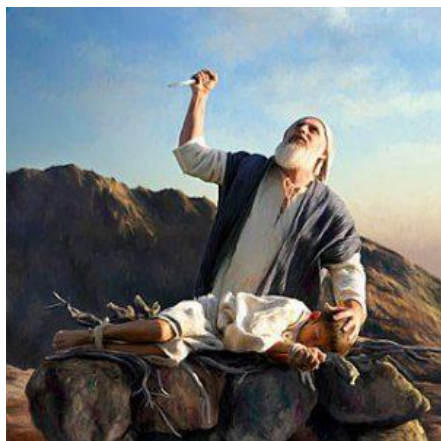
W tej perspektywie z pewnością łatwiej powiedzieć: wierzę, że Boży pokój będzie mnie strzegł w najtrudniejszych doświadczeniach, bo widzę, jak dokonało się to w człowieku, któremu pokój po ludzku zabrano, aż do zakucia w kajdany. „O nic się już nie martwicie, ale w każdej sprawie wasze prośby przedstawiajcie Bogu w modlitwie i błaganiu z dziękczynieniem. A pokój Boży, który przewyższa wszelki umysł, będzie strzegł waszych serc i myśli w Chrystusie Jezusie”.

Małgorzata Sztolf

KDD – KATECHEZA DLA DOROSŁYCH

2. Co to znaczy wierzyć? cz. 2

Benedykt XVI, *Wiara jest osobistym aktem człowieka, który realizuje się w dwóch wymiarach. Wierzyć to przede wszystkim znaczy uznać za prawdę to, czego do końca nie ogarnia nasz umysł. Trzeba przyjąć to, co Bóg nam objawia o sobie, o nas samych i o otaczającej nas rzeczywistości, także tej niewidzialnej niepojętej, niewyobrażalnej. Ten akt przyjęcia prawdy objawionej poszerza horyzont naszego poznania i pozwala dotrzeć do tajemnicy, w jakiej*

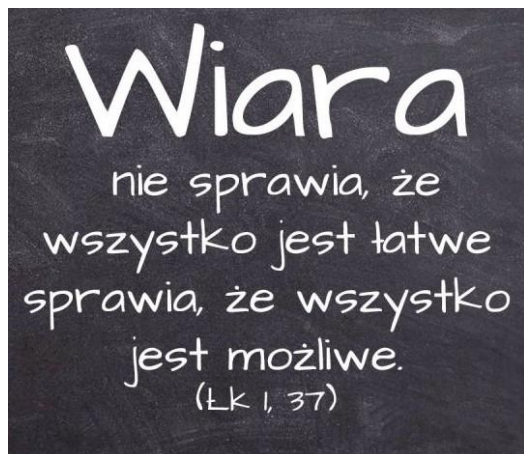

zanurzona jest nasza egzystencja. Jednak zgoda na takie ograniczenie możliwości rozumu nie przychodzi łatwo. Tu wiara jawi się w swoim drugim wymiarze: jako zaufanie osobie – nie zwyczajnej osobie, ale Chrystusowi. Ważne jest w co wierzymy, ale jeszcze ważniejsze komu wierzymy.

W życiu **Abrahama, Ojca Wiary**, dokonał się wyjątkowy „skok wiary”. Z całkowitej nieznajomości Boga, po usłyszeniu Jego głosu, przeszedł do bycia wzorem wierności. To wymagało od niego radykalnej decyzji **zaufania Głosowi, porzucenia dotychczasowego, bezpiecznego życia i pójścia za tym Głosem w nieznane!** Wiara nie jest bowiem biernym przyjmowaniem czegoś do wiadomości. Wiara angażuje całego człowieka: rozum, wolę, uczucia. Bóg objawia prawdę – propozycję pewnej **drogi**, kierunku, stylu życia. Kto idzie tą drogą, pozna moc tej prawdy. Bogu nie

chodzi o przekazanie suchych prawd wiary, ale chodzi Mu o nas, o nasze szczęście, spełnienie, zbawienie. **Bóg objawia się aby się zaprzyjaźnić, zaprosić do miłości.** Wzywa by „opuścić ziemię rodzinną” (to co było pewne, bezpieczne, przewidywalne, wykonalne, co było namiastką szczęścia). Bóg chce dać więcej niż pragniemy czy rozumiemy. Ziemia Obiecana to symbol obietnicy. **Wierzyć, to zaufać tej obietnicy, nie teoretycznie, ale w konkretnie życia, w codziennych decyzjach, postawach.** Wiara staje się wtedy drogą życia.

Co znaczy, że wiara jest łaską?

*Do Boga zawsze należy pierwszy krok; on wychodzi do człowieka, objawia się, daje się poznać, zaprasza. Wiara człowieka jest zawsze odpowiedzią na Boże wezwanie

*Bóg działa w człowieku (od środka): pobudza, zachęca, otwiera oczy na przyjęcie

prawdy

*Należy modlić się o łaskę wiary! Gdyby ktoś mówił sobie: „Nie wierzę, bo nie otrzymałem łaski wiary”, to tak na prawdę usprawiedliwia swoje lenistwo i bierność. Bóg zawsze daje łaskę każdemu, ale my często zamykamy się na łaskę Bożą. Prośmy często słowami z Ewangelii: *Wierzę! Zaradz memu niedowiarstwu!*

*Czy dar łaski zaprzecza wolności człowieka? Absolutnie nie! Łaska to dar, jej przyjęcie nie jest przymusem. Mój wybór przyjęcia wiary lub jej odrzucenia jest wyrazem najwyższej wolności.

Wiara a wątpliwości? - wiara pozostaje drogą, może się rozwijać, może mieć kryzysy; „Jest wspinaczką, dzięki której przybliżamy się do Boga. Wątpliwości mogą być znakiem traktowania wiary „na serio” – wiara szuka rozumnego potwierdzenia, szuka Bożych znaków. **Wiara to skok w tajemnicę!**

Wierzę czy wierzymy? – KKK 166: *nikt nie może wierzyć sam, tak jak nikt nie może żyć sam(...)* Nie mogę wierzyć, jeśli nie będzie mnie prowadziła wiara innych, a przez moją wiarę przyczyniam się do prowadzenia wiary innych. Dla rozwoju mojej wiary potrzebuję Wspólnoty Kościoła. Kościół wierzy, a ja wierzę w jego wnętrzu jako żywy kamień, żywy członek. Codzienna modlitwa Kościoła wzmacnia wiarę, chroni w zwątpieniu, pomaga na nowo zaufać Bogu.

Ks. Łukasz Sowa

Z ŻYCIA DIECEZJI I PARAFII...

REKOLEKCJE KDD – KATECHEZY DLA DOROSŁYCH

27-29 października, w Ośrodku rekolekcyjnym Nazaret w Heluszu, organizujemy rekolekcje dla dorosłych pt.: **„WYBÓR CZY NIEWOLA? O wierze i zwątpieniu dzisiaj. Rekolekcje z Księgą Ezechiela.”** Będzie to pierwsza z trzech planowanych na ten rok szkolny sesji (kolejne odbędą się w Wielkim Poście i przed wakacjami). Na te rekolekcje zapraszamy parafian: rodziny, małżonków lub osoby samotne, przede wszystkim tych, którzy szukają odpowiedzi na pytanie: jak wierzyć dzisiaj lub wprost zmagają się ze zwątpieniem i utratą wiary. Zapraszamy zwłaszcza tych, którzy nie mają jeszcze doświadczenia rekolekcji wyjazdowych! Obok katechez i codziennej eucharystii będzie czas na modlitwę, rozmowę z kapłanami w ramach kierownictwa duchowego oraz spotkanie w grupach. Rekolekcje rozpoczną się w piątek o 18:00, a zakończą obiadem w

niedzielę, około 13. Ośrodek dysponuje pokojami min. 2 osobowymi. Cena za rekolekcje z pełnym wyżywieniem i prowadzeniem wynosi 300 zł od osoby. Rekolekcje poprowadzi ks. Łukasz Sowa wraz z animatorami. **Zapisy na rekolekcje przez formularz na stronie internetowej naszej Parafii lub telefonicznie, w godz. od 19:00 do 21:00: +48 668 442 854. Gorąco zapraszamy!**

WYBÓR
czy
NIEWOLA

O wierze i zwątpieniu dzisiaj.

Rekolekcje z księgą Ezechiela
- część pierwsza -

27 – 29 października
Ośrodek Nazaret w Heluszu
Prowadzący: ks. Łukasz Sowa
Koszt: 300 zł
Zapisy:

- Przez formularz na stronie: www.kazanow-przemyska.pl
- Telefonicznie w godz. 19:00 – 21:00: +48 668 442 854

KDD
KATECHEZY
DLA DOROSŁYCH

RÓŻANIEC Z BŁ. RODZINĄ ULMÓW **– Tajemnice Bolesne**

1. Modlitwa Pana Jezusa w Ogrójcu

Jest taka noc ciemna, która rozpoczyna drogę ku śmierci. To noc w Ogrójcu. Pan Jezus, świadom tego, co Go czeka, na modlitwie szukał sił do przyjęcia krzyża. Ojczy, oddał ode Mnie ten kielich, ale nie jako Ja chcę, lecz jako TY, Ojczy... Agonia w Getsemani i krwawy pot zmagania

wystarczają, żeby uświadomić sobie ogrom bóleści Syna Człowieczego. Jezus znał wszystkie detale, widział szczegóły męki, krzyża i śmierci, a mimo to, wstał i wyszedł naprzeciwko zdrajcy...

Ulmowie, choć wiedzieli, że grozi im śmierć za pomoc i ukrywanie Żydów, to nie znali ani dnia ani godziny swojej tragedii. Nie wiedzieli, że ktoś zdradzi ich tajemnicę i doniesie Niemcom... Pomimo iż wiedzieli o grożącej śmierci, nie wypędzili Żydów, ani nie zmienili swojej życzliwej postawy... Dziękowali Bogu za kolejną noc i modlitwą podświadomie przygotowywali się na krwawe wydarzenia.

2. Biczowanie Pana Jezusa

Pojmanego Jezusa przyprowadzono na sąd, była to raczej parodia sądu, o czym dobitnie świadczą słowa Piłata: ja nie znajduję w Nim żadnej winy... każę Go ubiczować i uwolnię... Bez winy, nocą, sądzony niezgodnie z kodeksem prawa i ostatecznie skazany na karę za... niewinność! Tyle tylko że Bóg cierpiał za nasze winy i grzechy, by ceną swojej krwi odkupić upadłą ludzkość. Tradycja bezprawia w sądach ma niestety swój ciąg dalszy, aż do dzisiaj. Rodzina Ulmów zginęła o świtanie, również bez sądu, bez wyroku, bez uzasadnienia decyzji... Zginęli dlatego, że tak zdecydował niemiecki okupant.

3. Cierniem ukoronowanie Pana Jezusa

Każdy ludzki grzech i niewierność ma swoje odzwierciedlenie w boleściach Pana Jezusa, „w Jego ranach jest nasze uzdrowienie”. Korona cierniowa włożona na głowę to przypadłość, jaką wymyślili oprawcy, żeby zakpić z królewskiej godności Jezusa. Ubrali Go w szkarłatny płaszcz, do ręki włożyli trzcinę, jako berło, zawiązali oczy i bili Go po głowie. Cena naszego zbawienia tkwi w szczegółach męki Pana Jezusa. Trzeba się nad

nimi długo pochylać i rozważać, aby poznać tę miłość Boga wyrażoną w poniesionej męce.

Józef, Wiktoria oraz ich siedmioro dzieci, rozstrzelani niemal na progu domu, ostatecznie pokazali światu, że ich miłość Boga i bliźniego była większa od życia własnego! Gdyż tylko miłość

jest zdolna do takiej ofiary.

4. Dźwiganie krzyża na Kalwarię

Skazany na ukrzyżowanie Pan Jezus, musiał wziąć krzyż na poranione bicowaniem ramiona i wnieść go na Golgotę. Szedł pośród gawiedzi szydzącej i naśmiewającej się z Nauczyciela. Człowiek bez serca i sumienia, zawsze – nawet w godzinie śmierci – nie uszanuje godności, cierpienia, nie okaże współczucia tylko będzie szydził z ludzkiej tragedii. A prawda, jako druga strona medalu, jest zupełnie inna, niż ją widzą kpiarze.

W godzinie egzekucji Ulmów jeden z oprawców też głośno krzychał: „patrzcie jak giną polskie świnię, które pomagają Żydom”. Jeden z żandarmów przeszukiwał ofiary żeby znaleźć jakieś klejnoty, a jeszcze inny strzelał do dzieci w formie najlepszej zabawy. Droga przez mękę jest zawsze trudna, ale ostatecznie zwycięstwo krzyża jaśnieje nowym życiem.

5. Ukrzyżowanie i śmierć Pana Jezusa na krzyżu

Kiedy na Golgocie skończyła się droga krzyżowa, to Pana Jezusa odarto z szat i tępymi gwoźdźmi przybito do krzyża. To nie gwoździe Cię przybiły, lecz mój grzech – słowa tej pieśni kierują myśl na przyczynę i skutek tragedii. Bez tego rozeznania nikt nie zrozumie ani ceny odkupienia, ani Ofiary Mszy świętej, która na ołtarzu uobecnia wydarzenie Kalwarii. Oczyma wiary inaczej postrzega się owo tu i teraz, które wygląda na niby ludzką tylko sprawiedliwość; a w rzeczywistości na krzyżu rozegrała się Boska Sprawiedliwość. Syn Boży spłacił Ojcu dług za nasze grzechy. Wykonało się! Znaczą piekło zawarte, niebo otwarte... Jeszcze tylko ciało Pana będzie przez trzy dni w ciemnościach grobu, ale śmierć już nad Nim nie zapanuje.

Rodzina Ulmów zaraz po rozstrzelaniu została wrzucona do wspólnego dołu, który wykopali mieszkańcy Markowej. Kilka dni później przełożono ich ciała do prowizorycznych trumien, a dopiero 11 stycznia 1945 roku, pod osłoną nocy, zostali przewiezieni na cmentarz.

Ogłoszenia Parafialne

1. Zapraszamy dziś na nabożeństwo różańcowe o godz. 17:15.
2. W poniedziałek tradycyjnie zapraszamy na całodzienną adorację Najświętszego Sakramentu. O godz. 16:30 będzie spotkanie z kandydatami do bierzmowania z klas szóstych, a o godz. 19:00 z klas siódmych.
3. W środę podczas nabożeństwa różańcowego będzie Nowenna do Matki Bożej Łaskawej. Po modlitwie będzie spotkanie Apostolatu Maryjnego.
4. W czwartek obchodzone jest liturgiczne wspomnienie bł. Carlo Acutisa. Podczas Mszy świętej o godz. 18:00 będziemy modlić się w intencji Liturgicznej Służby Ołtarza, której bł. Carlo patronuje w naszej parafii. Zapraszamy całą Liturgiczną Służbę Ołtarza wraz z rodzicami.
5. W piątek w liturgii będziemy wspominać bł. Honorata Koźmińskiego, prezbitera. Podczas nabożeństwa wieczornego będzie różaniec fatimski. Także w piątek o godz. 18:00 w domu rekolekcyjnym **Dobrego Pasterza** przy parafii pw. Świętej Trójcy rozpoczną się rekolekcje Krucjaty Wyzwolenia Człowieka, na które zapraszamy. Modlitwą wspierajmy naszych młodych parafian, którzy wyjadą na trzydniowe rekolekcje przygotowujące ich do przyjęcia Sakramentu Bierzmowania.
6. W sobotę przypada Dzień Edukacji Narodowej, będziemy modlić się za nauczycieli, wychowawców i katechetów.
7. W przyszłą niedzielę o godz. 6:30 będą Godzinki ku czci Matki Bożej, o godz. 17:15 nabożeństwo różańcowe. Z racji Dnia Papieskiego przed kościołem będzie można złożyć ofiarę na fundację „Dzieło Nowego Tysiąclecia”. W niedzielę odbędzie się także Archidiecezjalna Pielgrzymka Młodzieży do archikatedry rozpoczynająca nowy rok duszpasterski – szczegóły w Internecie. Przyszła niedziela to również dzień wyborów parlamentarnych w naszej Ojczyźnie. Episkopat Polski przypomina, że „udział w wyborach jest obowiązkiem sumienia katolika, ponieważ jest dowodem podstawowego zaangażowania się na rzecz dobra wspólnego. Obowiązek wyborczy wymaga odpowiedzialnych decyzji w oparciu o zasady ładu moralnego. Katolik przez oddanie głosu nie może przyczynić

się do realizacji programu politycznego lub konkretnej ustawy, które podważają podstawowe zasady wiary i moralności”.

8. Z tyłu naszego kościoła wyłożone są kartki wypominkowe na listopad. Na kartkach znajdują się podane daty, które oznaczają dzień czytania imion zmarłych. Czytelnie wypisane kartki prosimy składać do skrzynki w zakrystii. W listopadzie po Mszach świętych wieczornych będzie codziennie odmawiana Koronka do Miłosierdzia Bożego za zmarłych wspomnianych w wypominkach, za zmarłych zostaną także odprawione Msze święte we wszystkie piątki listopada o godz. 18:00.

9. W minionym tygodniu z naszej parafialnej wspólnoty odszedł do Pana śp. Józef SITNIK – ul. Kochanowskiego 67. Niech dobry Bóg przyjmie go do swojej chwały.

INTENCJE MSZY ŚWIĘTYCH 09 - 15.10.2023

Poniedziałek 09.10.2023	7.00	+Michał Chrapek, od Róży św. Jana Chrzciciela
		+Maria, Marian, Feliks Bury
	18.00	O Boże błóg. i potrzebne łaski dla Krystyny oraz o życie wieczne dla +Eugeniusza
		+Jadwiga
		+Maria Szajnowicz, od Sąsiadów z Chłopickiego
		+Emilia Wywrot (greg. 9)
Wtorek 10.10.2023	7.00	+Zbigniew Fudali, w 13 rocz. śmierci, Wojciech i Antonina, +zmarli z Rodziny
		+Kazimierz, od brata Adama z żoną
	18.00	O Boże błóg. i potrzebne łaski dla Braci z Róży św. Benedykta, za zmarłych Braci
		+Wiesław Fleszar
		+Bolesław Lewicki, w 9 rocz. śm.
		+Stanisław Biały, w 10 rocz. śm.
		+Emilia Wywrot (greg. 10)
Środa 11.10.2023	7.00	+Kazimierz, od brata Adama z żoną
		Za dusze w czyścicu pokutujące
	18.00	O Boże błóg. i potrzebne łaski dla Sióstr z Róży MB Nieustającej Pomocy, za +zmarłe Siostry

		O Boże błóg. i potrzebne łaski dla Siostrzeńców i Siostrzenic oraz Bratanków i Bratanic oraz ich rodziców
		+Wiesław Fleszar
		+Emilia Wywrot (greg. 11)
Czwartek 12.10.2023	7.00	+Zbigniew Włoch, w 26 rocz. śm.
		+Kazimierz, od Jolanty Pyra
		+Agata Urban, od Akcji Katolickiej
	18.00	+Mieczysław Flisak
+Łucja, Adam Błahutowie		
+Emilia Wywrot (greg. 12)		
Piątek 13.10.2023	7.00	+Edward
		+Anna, Franciszek, Mieczysław
		+Emilia Wywrot (greg. 13)
	18.00	O Boże błóg. i potrzebne łaski dla Sióstr z Róży MB Fatimskiej, za +zmarłe Siostry
		O Boże błóg. i potrzebne łaski dla Sióstr z Róży św. Jana Chrzciciela i ich Rodzin, za +zmarłe Siostry
		O Boże błóg. i potrzebne łaski dla Sióstr z Róży MB Jackowej, za +zmarłe Siostry
Sobota 14.10.2023	7.00	O Boże błóg. i potrzebne łaski dla wnuków: Grzesia, Basi, Małgosi, Miłosza
	18.00	+ Dominik Siwy, od Renaty i Tima Koślickich
		+Maria Mazur, od Bronisławy i Zbigniewa
		+Emilia Wywrot (greg. 14)
Niedziela 15.10.2023	7.00	+Eugenia Kijanka, w 2 rocz. śm.
		O Boże błóg. i potrzebne łaski dla Teresy i Ryszarda, w 43 rocz. ślubu
	8.30	+Antonina i Michał
	10.00	+Emilia Wywrot (greg. 15)
	11.30	+Maria, Józef Lewiccy
	18.00	+Lidia i Tomasz

Gazetka tylko do użytku wewnętrznego!